

Sajtóhírelemzés

ÚJSÁGCIKKEK

37/1A

A – újság (1. oldal)

2005: árhullámmal érkezett az új esztendő

Január elsejétől szinte minden fontos szolgáltatásért és termékért többet kell fizetnünk, mint tavaly • 2005. január 3. 13:06

Alaposan megrágult az élet: január elsejével szinte minden termékért és szolgáltatásért többet kell fizetnünk, mint tavaly. Kompenzáció nélkül 11,5 százalékkal emelkedett a vezetékes gáz ára, lapinformációk szerint tízszázalékos áramáremelés várható; emelkedtek az adók és az illetékek, többre kerül a közlekedés, az építkezés és a gyógyszer. A közüzemi szolgáltatások nagy részénél az áremelkedés jelentősen meghaladja majd az infláció várható mértékét.

Magyarországon már hosszú évek óta egyet jelent az új esztendő kezdete a drágulással. Az idei áremelések közül a legnagyobb figyelem talán az új hatósági energiaárak előkészítését kísérte. Az áram árának alakulásáról egyelőre csupán annyi biztosat tudni, hogy emelkedni fog, ám hogy mennyivel, az még nem derült ki. Sajtóhírek szerint tízszázalékos emelés várható, valószínűleg azonban nem mindenkinek lesz ugyanekkora mértékű a drágulás. A gazdasági miniszter megígérte ugyanis, hogy a kormány olyasféle kompenzációs rendszert fog kialakítani, amilyennel 2003 ősze óta a gázárakat is támogatják. Ennek részleteit ugyanakkor még éppolyan homály fedi, mint az áremelés pontos mértékét, ráadásul több kérdés is felvetődik. Közülük a legalapvetőbb az, vajon honnan fog a támogatásra pénzt találni a kormány, amikor a költségvetésben erre egy fillér sincs elkülönítve.

A vezetékes gáz ára támogatás nélkül 11,5 százalékkal emelkedik január 15-től. Kompenzációra a MOL Rt. befizetései nyomán hetvenmilliárd forintot fordítanak, ebből körülbelül 50 milliárd forintot a hazai kitermelésű gáz elismert hatósági ára és a világpiaci gázár közötti különbség után megemelt bányajáradék formájában fizet be az államkasszába az olajtársaság, a maradék pedig a gázüzletág tavaly zárolt extranyereségéből jön össze. Az évi 1500 köbméternél kevesebbet fogyasztó háztartásoknál így átlagosan 4,5 százalékos lesz az áremelés, 3000 köbméterig 6, a felett pedig 8 százalékos drágulás várható.

Adók és járulékok

Fontos változás, hogy március 20-ról május 20-ra módosult a személyi jövedelemadó-bevallás határideje. Januártól megszűnik a 26 százalékos szja kulcs, s a személyi jövedelemadó táblája kétkulcsos lesz: a másfél millió forint alatti rész 18, az e feletti 38 százalékkal adózik. Az igénybe vehető adókedvezmények összegét évi 100 ezer forintban maximálták, ám a korlát nem vonatkozik a családi kedvezményre, a lakáscélú hitel kedvezményére, valamint az önkéntes pénztári befizetéshez kapcsolódó kedvezményre. Évi 6,5 millió forintos jövedelem felett a fentieken túl adókedvezmény nem vehető igénybe. Újdonság az adóhatósági adómegállapítás. Ezt február 15-ig azok a magánszemélyek kérhetik, akik azt szeretnék, hogy 2004. évi személyi jövedelemadójukat az adóhatóság állapítsa meg. Húszról huszonöt százalékra emelkedik jövőre az ingatlanadóból származó jövedelemadókulcsa, viszont a 15 évnél régebben szerzett lakás eladása továbbra is adómentes marad. Szintén 20-ról 25 százalékra emelkedik az ingatlan-bérbeadás után fizetendő adó kulcsa, kivéve, ha a bérlő legalább ötéves bérleti szerződést köt a tulajdonossal, amely szociális alapon adja ki az ingatlant. Ez esetben tíz százalék a bérbeadás után fizetendő adó. Ez évtől a 15 millió forintnál drágább új lakások is illetékkötelessé váltak, szemben a tavalyi évvel, amikor még a 30 milliónál olcsóbb lakások is illetékmentesek voltak.

A – újság (2. oldal)

Ez évtől négy százalék járulékot kell fizetni az egyéni vállalkozóknak, a betéti társaságok tagjainak, amiért cserében munkanélküli-ellátást kaphatnak, ha elvesztik állásukat. A 4 százalékos járulék 57 ezer forintos minimálbér esetén havi 2280 forint lesz. Ha nincs köztartozása az adózónak, akkor a ráfordításként elszámolt helyi iparűzési adó 50 százalékaival, de legfeljebb az adózás előtti nyereségével csökkentheti a társaságiadó-alapját. Jelentősen emelkedik a nagy értékű cégautók után havonta fizetendő adó mértéke is. A tervekkel ellentétben a telefon mégsem lett természetbeni juttatás, csak annyi szigorítás történt, hogy januártól a vezetőkes és a mobiltelefon áfájának a felét kell befizetni – szemben a tavalyi harminc százalékkal.

Idén az autóvásárlókon is többet keres az állam, mint tavaly, mert a regisztrációs adót általános forgalmi adóval is megterhelik. Szakértők szerint a többletfizetés eléri a 32 százalékot, ráadásul a regisztrációs adót az eddig adómentes motorkerékpárokra is kivetették. Emelkedik a gépjárműátírás illetéke. Az 1890 köbcentiméternél nagyobb hengerűrtartalmú autóknál, illetve az 500 köbcentisnél nagyobb motorkerékpároknál köbcentiméterenként a korábbi tizenöt helyett húsz forintra nő.

A zárt részvénytársaság bejegyzésének illetéke 80 ezerről százezer forintra emelkedik, s duplájára drágul a vállalkozói engedély kiváltásának díja, melyért már tízezer forintot kell fizetni. A házassági bontóper illetéke 10-ről 12 ezer forintra emelkedik, egy közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálataért 16 500, kisajátítási, kártalanítási határozat felülvizsgálataért 10 000, bíróság előtt érvényes meghatalmazásért pedig 18 000 forintot kell fizetni. Mélyebben kell zsebbe nyúlni az útlevél kiváltásakor is, hiszen az öt évre szóló úti okmány négyezer helyett hatezer, a tízéves hat- helyett tízezer forintba kerül.

Közlekedés, távközlés, posta

A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM) által elfogadott díjrendelet szerint átlagosan tizenöt százalékkal drágultak újévtől a hazai autópályadíjak. A személygépkocsival közlekedőknek (D1) 2300 forintot kell fizetni a tíznapos úthasználatért, a 7,5 tonna összsúly alatti (D2) tehergépjárművek vagy autóbuszok után legkevesebb 6300, a 7,5–12 tonnás nehézgépjárművek (D3) esetében pedig 9800 forint az úthasználati tarifa. A tizenkét tonnánál nehezebb gépjárművek üzemben tartói a GKM díjrendelete szerint D4-es matricával használhatják az autópályákat. Ebben a díjkategóriában az Európai Unió irányelveinek megfelelően bevezetik az egynapos úthasználatot. Négynapos matricát továbbra is a D1-es díjkategóriában értékesít az Állami Autópálya Kezelő Rt. Az éves matricák ára 35–190 000 forint között változik. A D2-es, D3-as és D4-es matricákat megvásárlók visszaigényelhetik az áfát.

Az úthasználati tarifákkal együtt a pótdíjak mértéke is átlagosan tizenöt százalékkal emelkedik. Személygépkocsik esetében (D1) a pótdíj mértéke helyszíni ellenőrzés esetén legkevesebb 11 500 forint akkor, ha a vezető három munkanapon belül rendezi a számlát. Tizenöt napon belüli fizetéskor 23 000, harminc napon belül pedig 46 000 forint a pótdíj mértéke. A legtöbb pénzt a D4-es díjkategóriába tartozó gépjárművek után kell fizetni: a pótdíj mértéke ez esetben 62 500, 125 000 és 250 000 forint. Elektronikus ellenőrzéskor ennél is magasabbak a pótdíjak. A D1-es kategóriába tartozó gépjárművek után 13 800, 25 300 és 48 300 forintot fizet az autós, a D4-ben a pótdíj mértéke 75 000, 137 500 és 262 500 forint.

A vasútjegyek 4,5 százalékkal drágultak január elsejétől, viszont a külön díjszabások nem változtak. A helyjegy ára 130 forint maradt, az intercity vonatokon és az intercity rapidokon továbbra is 480, illetve 600 forint különbözetet fizetnek az utasok.

A – újság (3. oldal)

A Magyar Posta Rt. a hatósági áras szolgáltatásainak – levél, csomag – díjait változatlanul hagyta. A nem hatósági áras szolgáltatásokért viszont – például címzett reklámküldemény, nemzetközi levél és csomag – átlagosan 4,5 százalékkal kell többet fizetni.

Kereskedelmi díjcsomagjainak havidíját 5,6 százalékkal emelte a MATÁV Rt. A minimális és felező díjcsomagokat nem érintik a tarifaváltozások, így a cég egymillió ügyfele változatlan áron telefonálhat.

Élelmiszer

Legalább 10–15 százalékkal emelkedhet a következő hetekben a kenyér ára – tudtuk meg, a sütőipari kis- és nagyvállalkozásokat egységes szervezetben tömörítő Magyar Pékszövetség elnökétől. A drágulás valószínűleg csak január végétől vagy február elejétől várható, mert az árváltozásról a pékségeknek már 30 nappal előbb értesíteni kell a kereskedelmi partnereket. Az emelés elsődleges indokaként az inflációnál nagyobb mértékben növekvő közüzemi díjakat, a gáz és az áram drágulását nevezte meg az ágazati érdekképviselő vezetője. A szövetség elnöke beszámolt arról is, hogy a sütőipari vállalkozások 2004 elején nem tudták érvényesíteni áraikban a költségek jelentős növekedését. Ezért tavaly 56 pékség zárta be kapuit, összességében véve pedig csak egy-két százalékos eredményt tud elkönnyvelni az ágazat. A szövetség elnöke szerint 2005-ben várhatóan további 30 sütőipari üzem lesz kénytelen felhagyni a termeléssel, és mintegy 21 000 család megélhetése válik bizonytalanná a munkahelyek megszüntetése miatt. Főként olyan üzemekről van szó, amelyek nem felelnek meg az uniós előírásoknak. A pékségek és kenyérgyárak helyzetét nehezítik a Németországból érkező, sokszor vitatható minőségű adalékanyagot tartalmazó készítmények is.

Az agráröllő tovább nyílt tavaly, azaz a termelési költségek növekedése mellett a mezőgazdasági felvásárlási árak szinte azonosak maradtak. Emiatt ágazati szakemberek szerint a hazai élelmiszereknek legalább 5–10 százalékkal kellene drágulniuk az idén. Erre azonban az olcsó importdömping miatt kevés az esély. A sertéshús esetében nagy biztonsággal számíthatunk arra, hogy az áremelkedés akár két számjegyű is lehet. A zöldség, a gyümölcs és a tej, illetve a tejtermékek az infláció mértékével vagy kevéssel afölött drágulhatnak.

Gyógyszerek

Az idei gyógyszeráremelés egyik sajátossága, hogy a korábbi gyakorlattal ellentétben nem hatástani csoport-, hanem gyártófüggő. Vagyis nem jelenthető ki, hogy egy-egy termék-csoport ára egyöntetűen növekszik. Meglepetés azonban ennek ellenére érheti majd a január első napjaiban patikai vásárlásra vállalkozókat. Egyes információk szerint jelentős mértékben – 17 és 21 százalék között – emelkedik egyes multivitaminok, hasmenés kezelésére szolgáló készítmények (ezek nem receptkötelesek) s a kizárólag vényre megvehető fogamzásgátlók ára. A fenti medicinák áráról egyébként a gyártók szabadon döntenek. Többször kerülnek majd az ugyancsak recept nélküli újabb és nagyobb kiszerelésű fájdalomcsillapítók – a többlet elérheti akár a 150 forintot is.

ÚJSÁGCIKKEK

37/1B

B - újság (1. oldal)

Áremeléssel köszönt be az új év Munkatársunktól • 2004. december 17.

Az autópálya-használat és a közüzemi szolgáltatások egy része jóval az inflációt meghaladó mértékben drágul január elsejétől, de a nem támogatott gyógyszerek ára is jelentősen nőhet. A kormány viszont ismét korlátozni próbálja a hatóságiár-emeléseket.

Átlagosan 15 százalékkal drágulnak az autópálya-matricák 2005-ben – jelentette be tegnap az Állami Autópálya-kezelő (ÁAK) Rt. A 19 milliárd forint idei árbevétel után jövőre 24 milliárd forint bevételre számító társaság új díjainak megállapításánál hatszázalékos inflációval és a gyorsforgalmi úthálózat 56 kilométeres bővülésével számolt. A személygépkocsival közlekedők a négy napra érvényes matricákat januártól 1120, május elseje és szeptember 30. között 1460 forintért vásárolhatják majd meg. A legkisebb járműkategóriában a tíznapos matricáért 2300 forintot, a 31 naposért 3900 forintot kell majd fizetni, míg az éves vignetta ára 35 ezer forint lesz. Az autópályák üzemeltetési feladatait januártól költségvetési támogatás nélkül finanszírozó ÁAK új díjkategóriát vezet be a 12 tonna feletti tehergépkocsik számára. Emellett újdonság lesz, hogy a személygépkocsik kivételével az autópálya-használók visszaigényelhetik a matricák árába beépített általános forgalmi adót.

Még tart az egyeztetés a közlekedési szolgáltatások és a postai díjak januári emelésének mértékéről. A helyi és helyközi autóbuszjáratokat üzemeltető Volán-társaságok még a nyár végén úgy számoltak: költségeik ellentételezéséhez mintegy tízszeres díj-emelésre lenne szükség. A hírek szerint azonban a gazdasági tárca csupán 7,3 százalékos díj-emelést tart lehetségesnek. Kérdés, a pénzügyi tárca megadja-e a jóváhagyást akár ekkora díj-emelésre is.

Hónapokkal ezelőtt összeállította áremelési javaslatait a MÁV Rt. is. A napokban életbe lépett új menetrendje szerint 2005-ben az ideinél tíz százalékkal kevesebb vonatot közlekedtető állami vasút 8,5 százalékos díj-emelésre tett javaslatot a gazdasági tárcának. Három héttel az új díjak hatálybalépése előtt azonban a társaságnál még nem tudják, hogy a kormány zöld jelzést ad-e kezdeményezésüknek.

A nyomott tarifákra évek óta panaszkodó Magyar Posta Rt.-nél jövőre is szerény díj-emelési lehetőségekre számíthatnak. Szabó Pál, a társaság vezérigazgatója a közelmúltban a postai díjak infláció mértékét meg nem haladó, várhatóan 4,5 százalék körüli emelését tartotta valószínűnek 2005-re.

Ami már biztos: a lakossági fogyasztók 54 százalékának -, akik 1500 köbméternél kevesebb gázt használnak évente - 4,5 százalékkal kell majd többet fizetnie a gázért január 15-től. Az 1500-3000 köbméter közötti fogyasztásra hatszázalékos áremelés lép életbe. Ebbe a fogyasztói körbe a lakosság 34 százaléka tartozik. A legnagyobb, 3000 köbméternél többet használók nyolcszázalékos gáz-emelésre számíthatnak.

Az áram ára előreláthatólag februártól fog változni: tíz százalék körüli emelésre lehet számítani, de a végső döntés majd csak januárban születik meg. Addig szociális tarifarendszert dolgoznak ki, amely a rászorultságot és a fogyasztást is figyelembe veszi.

Januártól drágábban lehet autót venni - egyrészt jelentősen emelkedik a regisztrációs adó, amelyet 2005-től már a motorkerékpárokra is meg kell majd fizetni. Az illetékek emel-

se a nagyobb teljesítményű gépjárművek vásárlóit sújtja: az 500 köbcentisnél nagyobb motorkerékpárok és az 1890 köbcentisnél nagyobb autók esetében ugyanis az illeték az eddigi köbcentinkénti 15 forintról 20 forintra emelkedik. De januártól jóval drágább lesz pereskedni

B - újság (2. oldal)

és válni is – utóbbi illetéke tízezerről 12 ezer forintra emelkedik. Céget alapítani pedig jóval nehezebb lesz, mint örökölni: utóbbi januártól illetékmentes. A zárt részvénytársaság bejegyzésének illetéke ezzel szemben 80 ezerről százezer forintra nő, miként a vállalkozói engedélyért is tízezer forintot kell majd fizetni 2005-ben a korábbi ötezer helyett. Drágább lesz az útlevél is: az ötévesért az eddigi négy- helyett hat-, a tízévesért a korábbi hat- helyett 10 ezer forintot kell kifizetni. Mindezen kívül januártól 30 milliőről 15 millió forintra csökken az illetékmentesen vásárolható új lakások forgalmi értékhatára.

Illetékügyben a jövő év újdonsága lesz, hogy már nem csak bélyeggel lehet majd leróni a közterhet. Adó- és vámügyekben kötelező lesz például az okmánybélyeg mellőzése – helyette jön a csekk vagy - ahol van erre alkalmas terminál – a bankkártyás fizetés.

Még nem lehet tudni, mennyivel drágulnak a támogatott orvosságok. A kormányzat ugyanis még nem döntött arról, hogy vállal-e, s ha igen, mekkora részt abból a 15 százalékos támogatás-kiegészítésből, amit az Alkotmánybíróság nyári döntése után teljes egészében a költségvetés fizetett a betegek helyett. Mint emlékeztetés: a kabinet 2004 elején 15 százalékkal csökkentette a gyógyszerárakat, majd ezt a döntést az Alkotmánybíróság megsemmisítette. A támogatott és a nem támogatott orvosságok ára elvileg így júliustól 15 százalékkal drágult volna, ám ezt a többletköltséget a kormány a költségvetés terhére magára vállalta. Az árkiegészítés fedezete azonban 2005-től már nincs benne a gyógyszerbűdzsében.

A nyár elején a gyártókkal kötött megállapodás szerint a cégek csak akkor emelhetik 2006-ig az áraikat, ha a forint árfolyama az euróhoz viszonyítva 252 forintnál plusz-mínusz 6,25 százalékos mértékben változik. E paraméter alapján nem várható áremelés. Lapunknak korábban Rácz Jenő egészségügyi miniszter ugyanakkor úgy nyilatkozott: a támogatott orvosságok ára átlagosan hét százalékkal drágulhat, igaz, ezt az egészségügyi tárcánál már senki sem tudta megerősíteni.

A nem támogatott, zömében vény nélkül kapható készítmények árát a gyártók akár 15 százalékkal is növelhetik. A cégeknek december elsejéig kellett jelezniük a januártól érvényes árakat a Magyar Gyógyszerész Kamaránál. A testület a jövő hétre ígérte az adatok feldolgozását.

A távközlési szektorban főleg a vezetékstelefon-előfizetéseket és a kábeltévé-szolgáltatásokat érintik az áremelések. Azok mértéke ugyanakkor igen eltérő attól függően, hogy erős versenypiacon vagy kvázi monopolhelyzetben lévő szolgáltatókról van-e szó. A MATÁV már korábban bejelentette, hogy átlagosan 5,6 százalékkal drágítja januártól a lakossági kereskedelmi díjcsomagjait, ugyanakkor a perc- és a kapcsolási díjak nem változnak. Azon ügyfelektől, akiket a legérzékenyebben érint az áremelés, a MATÁV átvállalja a többletköltséget. A Minimál és a Felező díjcsomagokkal tehát mintegy egymillióan telefonálhatnak változatlan áron jövőre. A Bázis, a Csevegő és a Sokatmondó előfizetéseknél a MATÁV bevezeti a szabadnapkedvezményt, mely szerint az ügyfelek hét közben, egy választott napon, csúcsidőn kívül, a településen belül, illetve azonos körzetszámhoz tartozó települések között ingyen telefonálhatnak. A szolgáltatást egyébként már decemberben péntekenként kipróbálhatják az érdeklődők. A más teleföntársaság vezetékes hálózatán szolgáltató Tele2 fennállása óta még soha nem emelt tarifát, és ezt Magyarországon sem tervezi. Nem várható áremelés a mobiltelefon területén sem, ahol az elmúlt év során 20 százalékkal lettek olcsóbbak a szolgáltatások. A kábelszolgáltatókat kevésbé szorítja a

verseny, hiszen egy-egy területen többnyire monopolhelyzetet élveznek. A UPC például januártól átlagosan 15 százalékkal emeli szolgáltatásai tarifáit, de más társaságok is tíz százalék feletti áremelést terveznek.

B - újság (3. oldal)

Egyre kevesebbet ér az átlagfizetés

Az év első tíz hónapjában 0,4 százalékkal csökkentek a reálkeresetek – a statisztika harmadik hónapja mutatnak romló bérszínvonalat az előző néhány év meredek keresetemelkedése után. (Egy évvel korábban a reálkeresetek még több mint 10 százalékkal nőttek.) Az idén, október végéig a bruttó átlagkereset 7,6, a nettó jövedelmek 6,6 százalékkal nőttek, míg az infláció hét százalékos volt. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 2004. január-októberben 141 ezer 400 forint volt – a versenyszférában dolgozóké 134 ezer 600, a költségvetési szervezeteknél 157 ezer 900. A jövedelmek a versenyszférában továbbra is dinamikusán, infláció feletti ütemben – majd tíz százalékkal – nőnek, a költségvetési területen viszont kevesebb mint 5 százalékkal emelkedtek az idén.

ÚJSÁGCIKKEK

37/1C

C – újság

Áremeléssel kezdődtünk

Budapest – Idén sem ússzuk meg az áremelési hullámot, januártól egy sor termékért, szolgáltatásért kell többet fizetni. Becslések szerint egy átlagcsalád havi kiadásai legalább 6000 forinttal nőnek. Elsejétől számos jogszabály is módosul.

- Idén 53 000 forintról 57 000-re emelkedik a minimálbér. A köztisztviselők illetményalapja is nő, 33 000-ről 35 000-re. Ez azért fontos, mert a közszférában dolgozók fizetése megadott szorzókkal ehhez igazodik.
- Kedvezőbb lesz a személyi jövedelemadó-rendszer: nőnek a jövedelmi sávhatárok, csökkennek és egyszerűsödnek az adókulcsok. Az eddigi három helyett csak két kulcs alapján adózunk majd (18% és 38%). A 26%-os kulcs megszűnésével másfél millió ember kerül alacsonyabb kategóriába, s az átlagos adózó havi mintegy 5000 forintot tud megspórolni. Ám szigorodik néhány adókedvezmény igénybevételi lehetősége. Az szja-bevallás benyújtási határideje május 20-ra tolódik ki.
- Életbe lép az új, alkotmánymódosítás révén elfogadott honvédelmi törvény: a hadkötelezettség eltörlése után megszűnik a polgári szolgálat is.
- Több juttatásban részesülhetnek adómentes formában az alkalmazottak. Meleg étkeztetés esetén 6000-ról 8000-re, hideg étkeztetés esetében 3500-ról 4000-re nő az összeg, amelyet a munkáltatók adómentesen adhatnak. Az iskolakezdési támogatás évente és gyerekenként 15 000-ről 17 000-re, az üdülési csekk limitje 50 000-ről 57 000-re emelkedik.
- A bankoknak úgynevezett "teljes hiteldíjmutatót" (thm) kell alkalmazniuk, hogy a lakáshitel-felvevők összehasonlíthassák a pénzüintézetek ajánlatait.
- A kórházakban a tavalyi végzetes betegcserék nyomán a kommunikációképtelen kezeltelnél kötelező lesz a betegazonosító karszalag használata, s bevezetik a felmerült költségekről (a páciens kérésére) tájékoztató betegszámlát.
- Nő a sztrádamatricák ára, s drágább lesz (átlag 15%-kal) a bliccelés. A gépkocsit vásárlóknak is többet kell fizetniük, a forgalmi engedély és a törzskönyv ára 4000-ről 6000-re nő. Az átírás illetéke az 1890 köbcenti feletti autók új tulajdonosait érinti.
- A tömegközlekedést választók sem járnak jobban: a BKV idén kétszer drágít (az első rögtön januárban esedékes), s a vonatjegyek is átlag 4,5%-kal kerülnek többre. A bliccelés a MAV járatain is nő, 500-ról 1000 forintra emelkedik.
- Lejárt a határidő az úgynevezett anonim (nem névre szóló) takarékbetétekkel kapcsolatban: az a több százezer ügyfél, akinek még ilyen megtakarítása van, már csak az Országos Rendőr-főkapitányság engedélyével juthat hozzá pénzéhez.
- Változnak az illetékfizetési szabályok, az eddig használt illetékbélyeg helyett átutalással (sárga csekk), bankkártyával vagy készpénzben kell leróni az illetéket. A rendelkezés célja az illetékbélyeg-hamisítás megakadályozása. Több illeték összege is változik, a válás például 10 000 helyett 12 000-be kerül majd, s drágul az útlevelek kiváltása is.

ÚJSÁGCIKKEK

37/1D

D – újság (1. oldal)

A legszegényebbek fizetik a legtöbbet 2005.03.03.

Hatszázötvenezer panellakás található az országban, a lakosság egyötöde, kétmillió ember lakik ezekben. Az ott élők egyharmada a közműdíjakra kénytelen elkölteni a családi bevétel 35-40 százalékát, a szegényebb emberek akár a felét is.

Az érintett családok örülnek, ha megélnék a maradék pénzből, a fűtés korszerűsítésére már nem jut. A Főtáv Rt. szerint a megoldás a kapcsolt hőrendszer kiépítése lenne, amivel már Budapest több kerületében öt százalékkal kevesebbet fizetnek az érintettek. A lakók a kedvezményes díjfizetés bevezetésében reménykednek.

A távfűtéses lakásban lakók több ezer forinttal többért kapják a meleget, mint a hasonló alapterületű, de egyedi fűtésű lakásban élők. A panelházakból a gazdagabbak elmennek olcsóbb fenntartású, kényelmesebb lakásokba, egyre inkább a legszegényebbek maradnak a legdrágább fenntartású lakásokban. A családok egy része miután kifizeti a rezsit, alig bír megélni.

„Úgy fűt a Főtáv, ahogy neki tetszik”

– Az a szerencsénk, hogy ketten vagyunk a férjemmel, mert ilyen magas fűtésszámla mellett nem lehet rendesen gyereket nevelni – fakad ki (*AB lakó*), aki egy kőbányai lakásban él. – A férjem még kereső, én rokkantnyugdíjas vagyok. Összesen nyolcvanezer forintból élünk, a fűtés pedig a mostani hidegebb napokban vagy húszezer forint, és akkor hol van még a villanyszámla, a közös költség és sorolhatnám. Sajnos hiába szeretnénk lecserélni az ablakokat vagy a radiátorokat, korszerűbbre nem telik. Ugyanakkor a Főtáv Rt. is úgy fűt, ahogy neki tetszik – bosszankodik (*AB lakó*). – Két hete harminc fok volt, hiába jelentettem be, annyit válaszoltak: csak nekem van melegem... A lakásban nem lehet szabályozni a fűtést, mi pedig kénytelenek vagyunk úgy fizetni, ahogy ők beállítják.

Békásmegyeren sem olcsóbb

Hasonló gondokkal küzdenek a Békásmegyeren élők is, mert ott sem lehet szabályozni a radiátorokat, és hiába tértek át a mérés szerinti elszámolásra, a fűtés nem lett olcsóbb, sőt, az áremelést is súlyos ezekben lehet érezni – magyarázza (*CD lakó*), aki harmadmagával él egy tízemeletes ház hatodik emeletén. – Háromszázezer forintba kerülne az ablakok cseréje, de sajnos semmilyen támogatást nem kapunk hozzá, ezért ezt elég nehéz kigazdálkodni – tette hozzá az asszony, aki szerint vagy a panelek teljes felújításával vagy a radiátorok cseréjével lehetne megoldást találni, de a lakók ezt nem bírják kifizetni.

A megoldás: kapcsolt hőtermelés

Naponta mintegy száz forinttal, havonta kétezer-ötszázal többet kell fizetni a melegért a távfűtött lakásokban a februári-márciusi hidegebb időszak miatt.

Szigeteléssel vagy a radiátorokra szerelt úgynevezett szabályozószeleppel lehetne csökkenteni a költségeket – mondta *lapunk* kérdésére a Főtáv Rt. PR osztályának vezetője. Úgy látja: hiába térnek át mérés szerinti elszámolásra, ha a lakásokban nem lehet szabályozni a meleget. Így továbbra is csak az utcát fűtik az ott élők.

A költségeket a cég úgynevezett kapcsolt hőtermelés kiépítésével próbálja csökkenteni. Ez azt jelenti, hogy nem a kazán nem csak elégeti a fűtőanyagot, hanem villamos-energiát is termel a meleg mellett. Ezáltal legalább 25 százalékkal kevesebb tüzelőanyag kell mindehhez, és a lakóknak is kisebb lesz a végszámlájuk.

D – újság (2. oldal)

Jelenleg öt százalék kedvezményt kap Csepel, Pesterzsébet, Újpest, Kispest, valamint Kőbánya. Ugyanakkor Budapest más részén is törekednek a rendszer kiépítésére.

A Távfűtő Rt. főként gázból állítja elő a meleget. A tüzelőanyag ára a nyugat-európai nagyfogyasztó árakkal nagyjából azonos. A gondot inkább az jelenti, hogy a háztartások több mint negyven százaléka olyan, hogy vagy csak egy aktív kereső van, vagy egyáltalán nincs, ezért nehezen bírják fizetni a számlákat – fogalmazott az osztályvezető. A megoldás mindenképpen a lakástulajdonosokon múlik, ugyanis a fűtési rendszer az ő tulajdonuk.

Jövőre már a fogyasztóvédelemnél panaszkodhatunk

Felháborít bennünket az, hogy aki maga fűti gázzal az 50 négyzetméteres lakását, az havonta 30-40 százalékkal kevesebbet fizet a melegért, a fürdővízért, mint a távfűtéses otthonokban élők. Meg is írtuk a gazdasági miniszternek, hogy alakítsa át az árképzés rendszerét, ne húzzanak ki annyit az emberek zsebéből – mondta az.....(politikus). Az egyre elviselhetlenebb fűtésszámlákkal foglalkozik a parlament, és bizottsági ülésen is gyakran szóba kerül a téma.

(XY-párt): adják a gázt kiskeráron

– Kiskereskedelmi áron kellene adni a távhőszolgáltatóknak a gázt, ez megoldást jelentene a bajra. Tudom, sokan vágják a fejünkhöz, hogy miért nem cselekedtünk így az előző ciklusban, amikor az XY-párt is kormányon volt. Nos, mi akkor sem javasoltunk mást, a nagyobb koalíciós partner azonban nem hallgatott ránk – folytatta az ellenzéki honatya.

(XY-politikus) még hozzátette: az is sokat segítene, ha tömbönként, lakásonként szabályoznák a meleget. Azt ugyanis a lakótelepen élők pontosan tudják, hogy a felső emeleteken meg lehet örülni a melegtől, lejjebb viszont gyakran fájnak.

(ZV-párt): támogatást kapnak a távfűtők

– Szenzációs az árképzésre vonatkozó xy-párt ötlet, kár, hogy ezt korábban nem képviselték, és az (politikus)-kormány idején Budapesten 42 százalékkal emelkedett a távfűtés díja – kontrázott a (ZV-politikus). A kormánypárti képviselő azt állítja: a távfűtő társaságok a gázáremelést követően megkapják ugyanazt a támogatást, amit az országban mások is. A cégek az önkormányzatok tulajdonában vannak, tehát az árat is azok állapítják meg. Amúgy a teljes díjnak mindössze 50-60 százalékát képezi a gáz ára, a többi úgynevezett járulékos költség. (ZV-politikus) elmondta: a parlament előtt van az a törvénytervezet, amelynek értelmében a jövőben a távfűtéssel kapcsolatos panaszokkal már nem az önkormányzatokhoz, hanem a fogyasztóvédelemhez fordulhatunk. Ha zöld utat kap a jogszabály, többé nem kapcsolhatják ki egész háztömbökben a fűtést, a melegvíz-szolgáltatást azért, mert valamelyik család tartozik a díjjal. Ehelyett az adós lakására jelzálogot jegyeznek be. Az igazi megoldás azonban az lesz, ha végre megoldják a panellakások hőszigetelését. Állítólag ez belátható időn belül elkezdődik. Azt azonban az (ZV) honatya is elismerte: új fűtési rendszer, más típusú lakások kellenének ahhoz, hogy a távfűtés gondja végleg megoldódjon Magyarországon. Ehhez azonban több százmilliárd kellene.

TERVEZŐSABLON

37/2

Végezzetek kutatómunkát, miután eldöntöttétek, hogy csoportotok melyik újságban fog utánanézni a témához kapcsolódó híreknek. A vizsgált időszakot a tanár határozza meg. Most teljesen önállóan fogtok dolgozni. Csak egymásra számíhattok, és sok munkát kell elvégeznetek. Csak akkor készültök el időben, ha jól el tudjátok osztani egymás közt a munkát, és mindenki kiveszi a részét belőle. Figyeljétek az időre is, mert csak 70 percetek van, és ez alatt kell mindent elvégeznetek!

Ilyen rövid idő alatt csak akkor tudjátok elvégezni a munkát, ha pontosan megtervezitek. Ehhez segít nektek a következő táblázat:

Hol végezzünk kutatásokat? <i>Ide azt írjátok le, hogy honnan szeretnétek beszerezni a kiállításához szükséges anyagokat!</i>				
Munkabeosztás <i>Ide írjátok le hogy a csoportban ki milyen munkát fog végezni!</i>				
Név:				
Tevékenység:				
Kiállítás, bemutató: <i>Ide írjátok le, hogy milyen módon mutatjátok be a többieknek az újságokban megjelent cikkeket! Csak tábló lesz, vagy beszéltek is róla? Milyen anyagok kellene hozzá?</i>				
Időterv <i>Ide írjátok le, hogy a munka egyes szakaszaira mennyi időt szántok! Ha ezt kitöltöttétek, a csoport minden tagjának ehhez kell tartania magát, mert különben hátráltatja a többiek munkáját!</i>				
Tervezés:				
Kutatás:				
Megvalósítás:				
Összesen:	70 perc			

KRITÉRIUMTÁBLÁZAT

37/3

Hasonlítsátok össze a cikkeket! A táblázat minden rovatába írjatok néhány olyan példát, amely megfelel az első oszlopban szereplő kategóriáknak. Ha elkészültetek, írjátok a kitöltött táblázatot csomagolópapírra távolról is jól látható méretben, hogy a többi csoport is el tudja őket olvasni!

Tennivalók:

- tényyszerű állítások gyűjtése
- adatok gyűjtése
- gyakran használt kifejezések gyűjtése
- hangulati elemek, jelzők gyűjtése

	A cikk	B cikk	C cikk	D cikk
Állítások				
Adatok				
Gyakori kifejezések				
Jelzők				

MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK

37/4

Alaposan figyeljétek meg a csoportok bemutatóit és jegyezzétek le a következőket:

Vannak-e eltérések a bemutatók

tartalmi elemei

adatai

hangulata

összegzései

megállapításai

között?

ÖNÁLLÓ KUTATÓMUNKA

37/5

Ezt a feladatot otthon, önállóan kell megoldanotok! A csoportnak azonban közös bemutatót kell készítenie az eredményekből! A bemutató elkészítésére 10 percet használhattok fel a következő óra elejéből. Ha kedvetek van hozzá, előbb is felkészülhettek közösen a bemutatóra!

Tennivalók:

Próbáljátok meg összehasonlítani a cikkekben szereplő adatokat, állításokat a saját környezetetek hasonló adataival. Ehhez a munkához a következő helyekről érdemes adatokat és számlákat gyűjteni:

- Otthonotok (lakások, házatok) rezsiszámlái (víz-, villany-, távfűtés-, közös költség-, stb. díj számla).
- Az iskola hasonló számlái. (KérjeteK segítséget a Gazdasági Irodától!)
- Egy hét végi, családi nagybevásárlás számlája, vagy a bolt, bevásárló központ árlistája, ahová vásárolni jártok.
- Az iskolai büfé árlistája.

Gondoljátok végig, honnét tudnátok még olyan adatokat beszerezni, amelyeket össze lehet hasonlítani a cikkekben szereplő állításokkal, adatokkal!

Osszátok szét egymás között a munkát! Gondoljátok végig, hogyan fogjátok bemutatni a többieknek az összehasonlítás eredményeit és a véleményeteket! (csoportbemutató) Elég lesz 10 perc a bemutató elkészítéséhez?

TERVEZŐSABLON

37/6

Kiktől kérhetünk segítséget?				
Munkabeosztás				
Név:				
Tevékenység:				
Helyszín:				
Csoportbemutató: Anyagok Eszközök Előadás módja				
Időterv				
Tervezés:				
Kutatás:				
Létrehozás:				
Összesen:	10 perc			

ÉRTÉKELŐ LAP

37/7

Értékeljétek az eddig elvégzett munkát! Először próbáljátok meg önállóan végiggondolni és kitölteni a táblázatokat! Ha ezt már mindenki elvégezte a csoportból, beszéljétek meg csoporton belül, hogy kinek mi volt a véleménye az elvégzett munkáról!

Szemponlista az értékeléshez

- Változott-e a véleményem az első olvasás után lejegyzett gondolataimhoz képest? Ha igen, miben? Miért?
- Milyen érzés volt „felnőtt dolgokkal” foglalkozni?
- Hogyan dolgoztunk együtt a csoportban?
- Tanultam-e valami újat? Ha igen, mit?

Hogyan dolgoztunk együtt?

Ebben a táblázatban 4 kérdést találtok. Mindegyik kérdés alatt 4 lehetséges válasz van. Beszéljétek meg, és minden kérdésnél közösen válasszátok ki és jelöljétek meg azt az egy választ, amelyik leginkább jellemző a csoportotok munkájára!

Hogy gazdálkodtunk az idővel?			
Nem sikerült jól beosztanunk az időt, nem tudtunk mindent elvégezni.	Nem sikerült jól beosztanunk az időt, a végén kapkodnunk kellett.	Az elején nem figyeltünk az időre eléggé de aztán belejöttünk.	Mindenre jutott idő. Jól osztottuk be.
Voltak-e új ötleteink?			
Nem nagyon voltak új ötleteink, elkezdtek leírni amit találtunk.	Csak egy embernek voltak jó ötletei, így azokat kezdtük el megvalósítani.	Sok ötletünk volt, nehezen tudtuk eldönteni, hogy melyiket kövessük.	Nagyon sok jó ötletünk volt, és a legjobbakat meg is valósítottuk.
Milyen volt együtt dolgozni?			
Nem volt igazán jó, sokat veszekedtünk.	A vezetőnk irányította a munkát, ő osztotta be, hogy ki mit csináljon.	Néha elvitatkoztuk az időt, de a végén mindig sikerült megegyezni.	Mindenki megtett mindent a sikerért, élveztük a közös munkát.
Elértük-e amit akartunk?			
Nem sikerült mindent elvégeznünk, amit elhatároztunk.	Éppen hogy csak kész lettünk.	Kész lettünk, de egy kicsit jobbat szeretnénk volna csinálni.	Mindent sikerült megcsinálnunk.

Hogy tetszettek Nektek a csoportbemutatók?

Beszélgétek meg, és állítsátok sorrendbe a csoportok bemutatóit aszerint, hogy melyik tetszett nektek a legjobban. Az első helyre azt írjátok, amelyik a legjobban tetszett.

1.	
2.	
3.	
4.	

